

Η Άχραντος Κοίμησις της Παναγίας (του Φώτη

Σήμερα, 15 Αυγούστου, η Εκκλησία μας γιορτάζει την Κοίμηση της Παναγίας. Στη θρησκευτική γλώσσα το θάνατο των αγίων δεν τον λένε τελευτή, αλλά τον λένε Κοίμηση, για την μακαριότητα που έχει η λέξη και για δείξουνε πως δεν πεθάνανε αλλά πως κοιμούνται γλυκά, κατά τα λόγια που είπε ο Χριστός στους μαθητάδες του για τον Λάζαρο : «Λάζαρος ο φίλος ἡμῶν κεκοίμηται» (Ιω. ια´11), και στους συγγενείς της κόρης του αρχισυναγώγου, που έκλεγε και οδυρότανε : «τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει» (Μαρκ. ε´ 39). Υστερώτερα οι Χριστιανοί λέγανε και για τους πεθαμένους ανθρώπους πως κοιμηθήκανε : « εκοιμήθη ο δούλος του Θεού τάδε ».

Για την κοίμηση της Παναγίας δεν γράφει τίποτα το Ευαγγέλιο, γράφει μονάχα για τη Γέννηση της και τον Ευαγγελισμό. Τα της Κοιμήσεως τα γνωρίζουμε από την αγία Παράδοση, κατά την οποία την Παναγία την επήρε μετά την Ανάσταση ο απόστολος Ιωάννης, όπως του παράγγειλε ο Χριστός από το σταυρό, και την είχε

στο σπίτι του σαν μητέρα, και πως υστερώτερα την είχε μαζί του στην Έφεσο, πράγμα που δεν είναι βέβαιο. Η Παναγία καθότανε μαζί του, ως που τελείωσε τη ζωή της, σε ένα σπίτι κοντά στον κήπο της Γεθησημανής. Αυτό το μέρος το αγαπούσε πολύ ο Χριστός και πήγαινε συχνά εκεί με τους μαθητάδες του. Εκεί πήγε και ύστερα από τον Μυστικό Δείπνο και προσευχήθηκε, τη νύχτα που τον πιάσανε οι Ιουδαίοι. Εκεί λοιπόν καθότανε και η Παναγία και περίμενε να την πάρει ο Γυιός της . Και σαν ήλθε ο καιρός, έστειλε ο Χριστός Άγγελο να της πεί πως θα την πάρει από την πρόσκαιρη ζωή στην αιώνια. Σαν το άκουσε η Παναγία αυτό χάρηκε κι ανέβηκε στο Όρος των Ελαιών, απ' όπου είχε αναληφθεί ο Κύριος, και έκανε την προσευχή της. Και γυρίζοντας στο σπίτι της, τα ετοίμασε όλα για την ταφή της η ίδια.

Πόσο συγκινητικό είναι να βλέπει κανένας την Παναγία να ετοιμάζει με τα άχραντα χέρια της το σπίτι της, το κλινάρι της, τις λαμπάδες, το θυμιατήρι με το λιβάνι, και ότι άλλο χρειαζότανε για την κηδεία της. Από μικρό κορίτσι αγαπούσε την εργασία και ολοένα δούλευε, πότε γνέθοντας, όπως στον Ευαγγελισμό που τη βρήκε ο Αρχάγγελος με τη ρόκα στο χέρι, πότε ράβοντας η ίδια τα φορέματα της, ως « ιμάτια αυτόρραφα αγαπώσα », κι υστερώτερα, σαν γεννήθηκε ο Χριστός, υφαίνοντάς του τον «άρραφον» εκείνον χιτώνα που του τον βγάλανε την ώρα που τον σταυρώσανε, και που ήταν τόσο έμορφος, ώστε κι οι στρατιώτες δεν θελήσανε να τον σχίσουνε, όπως κάνανε για τα άλλα ρούχα, αλλά είπανε να βάλουνε κλήρο σε όποιον λάχει, όπως γράφει ο ίδιος ο Ιωάννης, ο ψυχογιός της. Και στα γεράματα της δεν ξεκουράσθηκε, αλλά η ίδια έκανε τις δουλειές του σπιτιού, έραβε, μαγείρευε, περιποιότανε τον καινούργιο γυιό της τον Ιωάννην, κι ως την τελευταία ώρα της ζωής της, με τα χέρια εκείνα τα αγιασμένα που σπαργάνωσε τον Χριστό, ετοίμασε το κρεββάτι της, κι όλα τα της ταφής της.

Σ' όλα στάθηκε τύπος και υπογραμμός για τις καλές γυναίκες, στη φρονιμάδα, στην ταπείνωση, στην υπομονή, στην αγιότητα, στην αφοσίωση και στη νοικοκυροσύνη. Νοικοκυρούλα δώδεκα χρονών, τότε που αφιερώθηκε στο Ναό, νοικοκυρά και στα γεράματά της, που κόντευε η ώρα να φύγει από τον κόσμο !

Δεν κλαίτε, εσείς που αφήνετε τα σπίτια σας, κοπέλλες ανύπαντρες, είτε μητέρες, και γυρίζετε στις διασκεδάσεις, δεν δακρύζετε που βλέπετε την Παναγία να είναι αφοσιωμένη στο σπίτι της και να υπηρετεί τον εαυτό της και τους δικούς της, η Παναγία που την υπηρετούσανε οι Άγγελοι ! Και που σας δείχνει τον εαυτό της για παράδειγμα σε όλα, ώστε να κάνετε ευτυχισμένο το σπίτι σας και τους δικούς σας, με τη μοσχοβολιά της νοικοκυροσύνης ! Την Παναγία είχανε πάντα για παράδειγμα οι γυναίκες της Ελλάδας, και με τη φρονιμάδα τους ανακουφίζανε τον άνδρα τους, παρηγορούσανε τις πίκρες του, κάνανε παιδιά καλά, υπομονεύανε στις δυστυχίες, οικονομούσανε το σπίτι τους, ενώ τώρα, με τον κακό δρόμο που πήρανε πολλές απ' αυτές, για να γίνουνε «πολιτισμένες», το σπίτι έχασε τη ζέστη του, σαν την

φωλιά που την παράτησε το πουλί, ο άνδρας έγινε αδιάφορος, τα παιδιά πήρανε κακή ανατροφή, η ζωή έγινε βαρετή, κι όλα πάνε κατά γκρεμού.

Αφού λοιπόν ετοιμάσθηκε η Παναγία, ξάπλωσε στην κλίνη της, ευπρέπισε τα ρούχα της, σταύρωσε τα άχραντα χέρια της απάνω στο στήθος της, και περίμενε τον Υιό της να πάρει την ψυχή της. Πώς να παρασταθεί με λόγια η επίσημη στιγμή εκείνη ! Μέσα σ' εκείνο το απόμερο σπίτι της Γεθσημανή, η Παναγία γρηά (το Ρόδον το Αμάραντον), ολομόναχη να περιμένει τον θάνατο, σαν άνθρωπος που ήτανε, σταυροχεριασμένη, με τα πόδια της κοντά τόνα στο άλλο, με τα βλέφαρα κλεισμένα. Και να λέγει, χωρίς να ακούγεται : «Απόστολοι, εκ περάτων συναθροισθέντες ενθάδε Γεθσημανή το χωρίον, κηδεύσατέ μου το σώμα. Και συ, Υιέ και Θεέ μου, παραλαβέ μου το πνεύμα.» .

«Και γενομένης βροντής μεγάλης, παρεγένοντο οι Απόστολοι πάντες εκ των περάτων της γής διά νεφελών προς το κηδεύσαι το άχραντον αυτής σώμα. Και σχηματισθείσα επί της κλίνης, παρέθετο την αγίαν αυτής ψυχήν εις τας χείρας του Υιού και Θεού αυτής».

Εκτός από τους Αποστόλους, βρεθήκανε στην κήδευση της Παναγίας και τέσσαρες ιεράρχες, ο Άγιος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος, ο Άγιος Ιερόθεος, ο Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης κι ο Άγιος Τιμόθεος.

«Ω του παραδόξου θαύματος! Η πηγή της ζωής εν μνημείω τίθεται και κλίμαξ προς ουρανόν ο τάφος γίνεται. Ευφραίνου Γεθσημανή, της Θεοτόκου το άγιον τέμενος».

«Τη αθανάτω σου Κοιμήσει, Θεοτόκε Μήτηρ της ζωής, νεφέλαι τους Αποστόλους αιθερίους διήρπαζον. Και κοσμικώς διεσπαρμένους, ομοχώρους παρέστησαν τω αχράντω σου σώματι. Οι και κηδεύσαντες σεπτώς, την φωνήν του Γαβριήλ μελωδούντες ανεβών : Χαίρε Κεχαριτωμένη, Παρθένε, μήτηρ ανύμφευτε, ο Κύριος μετά σου. Μεθ' ων ως Υιόν σου και Θεόν ημών, ικέτευε σωθήναι τας ψυχάς ημών».

Οι Απόστολοι, αφού βάλανε στο μνήμα το σκήνος, καθίσανε στη Γεθσημανή τρεις μέρες, κατά θεία οικονομία. Γιατί ένας από τους Αποστόλους, ο Θωμάς, δεν πρόφθασε την κηδεία, αλλά επήγε την Τρίτη ημέρα. Κ' επειδή οι άλλοι Απόστολοι βλέπανε πως είναι απαρηγόρητος, αποφασίσανε να ανοίξουνε το μνήμα για να προσκυνήσει κι ο Θωμάς την Παναγία. Αλλά το σώμα έλειπε κι ο τάφος ήτανε άδειος, και μονάχα το σάβανο ήτανε μέσα : «Εύρον γαρ αυτόν κενόν του αγίου σώματος, μόνην δε τη σινδόνα φέροντα, παραμυθίαν μείνασαν τοις λυπείσθαι μέλλουσι και πάσι τοις πιστοίς, και της μεταθέσεως απευδές μαρτύριον».

Την κοίμηση της Παναγίας την υμνήσανε με λαμπρότητα και με κατάνυξη οι υμνωδοί της Εκκλησίας μας. Κ' οι αγιογράφοι καταστολίσανε τις εκκλησιές με την εικόνα της. Σε κάθε παλαιά εκκλησία είναι ζωγραφισμένη η Κοίμησις σε μεγάλο σχήμα απάνω από την πύλη της εισόδου, από το μέσα μέρος του καθολικού, παράσταση πολυπρόσωπη, γιατί εκτός από τους δώδεκα Αποστόλους, που στέκονται γύρω στην ξαπλωμένη Παναγία, κι από τα σύννεφα που τους σηκώνουνε

για να τους πάνε στη Γεθσημανή, παριστάνεται ο Χριστός κρατώντας την ψυχή της Μητέρας του σαν βρέφος σπαργανωμένο, δορυφορούμενος από λεγεώνα Αρχαγγέλων και Αγγέλων. Και μαζί μ' αυτούς στέκονται πλήθος κόσμος, άνδρες και γυναίκες σε στάση θρησκευτική και πικραμένη, κι άλλες γυναίκες φαίνονται στα δώματα και στα παράθυρα των σπιτιών δακρυσμένες και τραβώντας τα μαλλιά τους.

Από τα πιο σπουδαία έργα της αγιογραφίας που παριστάνουνε την Κόιμηση, είναι της Μονής της Χώρας (Καχριέ Τζαμί) της Κωνσταντινουπόλεως, της Περιβλέπτου στον Μυστρά, του Πρωτάτου στο Άγιον Όρος δια χειρός Εμμανουήλ Πανσέληνου, του καθολικού της μονής Βατοπεδίου στο Όρος, καθώς και οι θαυμαστές τοιχογραφίες των φημισμένων Κρητικών ζωγράφων στα μοναστήρια του Αγίου Όρους Λαύρας, Διονυσίου, Δοχειαρίου, και στα μοναστήρια των Μετεώρων Μεταμορφώσεως και Ρουσσάνι. Στη Σερβία υπάρχουνε θαυμαστές τοιχογραφίες της Κοιμήσεως, στο Σοποτσάνι, στο Στάρο-Ναγκορίτσινο, στο Ντετσάνι, στη Γκρατσάνιτσα, στο Πέτς, κι αλλού. Στη Ρουμανία σώζεται η Κόιμησις στην αρχαία εκκλησία του Κούρτεα ντ' Άρτζες, από τα πιο σπουδαία έργα της βυζαντινής αγιογραφίας. Εκτός από τις τοιχογραφίες, αμέτρητες εικόνες ζωγραφισμένες σε σανίδι βρίσκονται στις εκκλησιές και στα μοναστήρια της Ελλάδας, οι πιο πολλές φιλοτεχνημένες από άγνωστους ζωγράφους, και κάποιες από γνωστούς που έχουνε γραμμένα τα ονόματά τους, όπως είναι ο Βίκτωρ μοναχός, ο Εμμανουήλ Λαμπάρδος, ο Ηλίας Μόσκος, ο Γεώργιος Μάρκος ο Αργεΐος στο τέμπλο της Φανερωμένης της Σαλαμίνας.

Εφημέριος 15/08/1964, αρ. φύλλου 16

Πηγή: periodikoendon.blogspot.gr